

**Тарҷумаи
шарҳи форсии
шайх Солеҳи Сабзаворӣ
ба
забони тоҷикӣ**

Дафтари ҳифз ва нашри осори Мансури Ҳошими Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

Дарси
сиву шашум

Зарурати бозгашт ба Ислом
Имкони иқомаи кулли Ислом

Саҳ 122 то 125

Зарурати бозгашт ба Ислом; Имкони иқомаи кулли Ислом

(أعوذ بالله من الشيطان الرجيم)

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين

Дар ду дарси қабли, рӯшан шуд ки иқомаи Ислом танҳо хангоме таъмин кунандаи саъодати мусалмонон аст ки кулли он бидуни зиёдат ва нуқсон иқома шавад. Акнун ин суъл пеш меояд ки оё аслан иқомаи кулли Ислом ба ин сурат мумкин аст?! Бо таваҷҷуҳ ба инки иртиқози зеҳнӣ барои мусалмонон вучуд дорад ва он ин аст ки иқомаи кулли Ислом бидуни зиёдат ва нуқсон мумкин нест; Ба ин маъно ки аз ӯҳдаи мусалмонон хориҷ аст. Бисёр шунадаем ки онон мегӯянд: Ҳеҷ як аз мо қодир нест ба ҳамаи Ислом амал кунад ва аз ин рӯ, амал ба ҳар миқдор аз он ки бароямон мақдур аст кофӣ аст. Аммо суъл он аст ки оё ин пешзеҳнияти шойеъ дуруст аст ва амал ба ҳамаи Ислом мақдур нест?! Дар ин сурат, ҳамаи Ислом барои чи манзуре ташриъ шудааст?! Шакке нест ки ташриъи он абас набуда, балки бо ҳадафи амал ба он анҷом шудааст. Аз ин рӯ, пешзеҳнияти мақдур бо вучуди шевае ки дар миёни мусалмонон ёфтааст, дуруст нест ва иқомаи кулли Ислом мумкин аст. Устозунал Мансур дар ин бора таҳти унвони)

[Имкони иқомаи кулли Ислом]

(Мефармояд:) **Мумкин аст пиндошта шавад ки амал ба кулли Ислом** (бидуни зиёдат ва нуқсон), **мумкин нест ва бо ин васф, чорае чӯз амал ба чӯзӣ аз он вучуд надорад** (бинобар ин қоидаи уқалой ки «ما لا يُدرَكُ كُلُّهُ لا يُزَكَّى كُلُّهُ»; Яъне ҳар чизе ки кулли он ба даст намеояд кулли он вонихода намешавад) **ва ҳаргоҳ амал ба чӯзӣ аз он муҷзӣ** (яъне кифоят кунанда ва мучиби бароъати зиммаи мусалмонон) **набошад, бечорагӣ** (барои онон) **падид меояд ки** (мунофӣ бо адолати Худованд аст ва табъан) **мумкин нест** (сурати истедлол ин аст ки амал ба ҳамаи Ислом мумкин нест ва агар амал ба чӯзе аз Ислом ки имкон дорад кофӣ набошад, бунбаст падид меояд, дар ҳоле ки адолати Худованд иқтизо мекунад ки бандагони худро дар бунбаст қарор надихад ва аз ин рӯ, чорае нест чӯз онки амали онон ба чӯзӣ аз Ислом кофӣ бошад); **Аммо рӯшан аст ки ин пиндорӣ воҳӣ** (яъне суғуст ва бебунёд) **аст; Чароки мусалламан**

Зарурати бозгашт ба Ислом; Имкони иқомаи кулли Ислом

Худованд ба иқтизои ҳикмат ва раҳматаш (яъне аз он ҳайс ки Ҳаким аст ва кори чоҳилона намекунад ва Раҳим аст ва бандагони худро ба коре ки дар қудраташон нест таклиф намефармояд), **чизеро дар Ислом қарор наодоааст ки амали ба он мақдур набошад** (чун агар амал ба чизе мақдур набошад, ҳикмат ва раҳмати Худованд иқтизо мекунад ки онро дар Ислом қарор надихад, на инки қарор диҳад ва вучуби амал ба онро бардорад); **Бал қарор додани чизе дар Ислом, бо ҳадафи амали (мусалмонон) ба он буда ва рӯшан аст ки қарор додани чизе дар Ислом ки амали (мусалмонон) ба он мақдур нест, абас аст ва бо ин васф, аз Худованд содир намешавад** (чароки Ҳаким, кори абас анҷом намедиҳад). **Ба илова, тардиде нест ки Худованд** (дар китоби худ ва суннати Паёмбараш) **ба (иқомаи) ҳамаи Ислом ва на танҳо бахшӣ аз он, амр карда** (чунонки ба унвони мисол фармудааст: ﴿أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ﴾ [Шуро/13]; <<Ҳамаи динро иқома кунед ва дар он тафриқа накунед>>) **ва возеҳ аст ки амри ӯ ба муҳол** (яъне кори ғайри мумкин), **муҳол аст; Чароки бо ҳикмати ӯ мунофот дорад** (бо таваҷҷуҳ ба инки ба кори ғайри мумкин амр намекунад. Бинобарин, аз амри ӯ ба иқомаи ҳамаи дин дар меёбем ки иқомаи ҳамаи дин мумкин аст). **Вонгаҳе** (чудо аз ин қобидаи кулӣ) **дар кулли Ислом (ба сурати мисдоқӣ) чизе иддаъо нашудааст ки ақида ё амали ба он, зотан муҳол бошад** (яъне вақте мо ба сурати истиқроъӣ ҳар як аз ақоид ва аъмоли Ислом ки дар Қуръон ва суннати Паёмбар собит астро ҷудогона баррасӣ мекунем, ақида ё амалеро дар миёни онҳо намебинем ки ба зоти худ ғайри мумкин бошад. Ақоиди Ислом дар заминаи тавҳиди Худованд ё набуввати Паёмбар ё ҷаҳони охират, ҳеҷ як ғайри маъқул нест ва аҳкоми Ислом дар заминаи ибодот ва муъомилоти ҳамагӣ осон ва қобили иҷро аст ва мурод аз кулли Ислом, чизе ҷуз маҷмӯи ҳамин ақоиди маъқул ва аҳкоми амалӣ нест). **Бо ин ҳол, танҳо вачҳе ки метавон барои адами имкони амал ба кулли Ислом ёд кар, адами имкони илм ба кулли он аст** (чун ҳар ҷузъӣ аз Ислом ки илми ба он вучуд дорад, амалӣ аст, вале ба ҷузъе аз он ки илми ба он вучуд надорад, мумкин нест); **Бо таваҷҷуҳ ба инки илми ба кулли Ислом, барои амали ба кулли он зарурӣ аст** (чароки амал ба маҷхул, имкон надорад) **ва албатта (ин илми ба кулли Ислом) танҳо барои касе мумкин аст ки онро ташриъ кардааст** (чун кулӣ он чизе ҷуз маҷмӯи ташриъҳои ӯ нест ва ибтидоъан танҳо ӯ медонад ки чи чизҳоеро ташриъ кардааст ва дигарон ҷуз аз тариқи ӯ наметавонанд аз он иттилоъе ҳосил

Зарурати бозгашт ба Ислом; Имкони иқомаи кулли Ислом

кунанд) ва бо ин васф, илми мусалмонон ба кулли он ва таъбан амалашон ба кулли он (бо таваҷҷуҳ ба инки мутаваққиф бар илмашон ба кулли он аст), мумкин нест. Аммо ҳақ он аст ки ин вачҳ (яъне адами имкони амал ба кулли Ислом бо таваҷҷуҳ ба адами имкони илми ба кулли он) низ мардуд аст; Чароки мусалламан Худованд, амал ба кулли Исломо бар мусалмонон вочиби сохтааст (чунонки ба сурати мутлақ фармудааст: **﴿أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ﴾** [Шуро/ 13]; <<Ҳамаи динро иқома кунед>>) ва бо ин васф, аз таваққуфи он бар илм ба кулли Ислом, танҳо лузуми таълими кулли Ислом бар Худованд лозим меояд (яъне лозим меояд ки Худованд кулли Исломо ба мусалмонон таълим диҳад ё ба ибороти дақиқтар, имкони амал ба кулли Исломо барои онон фароҳам кунад), на рафъи вучуби амал ба кулли он (яъне лозим намеояд ки Худованд вучуби амал ба кулли Исломо аз ӯҳдаи мусалмонон бардорад. Тавзих онки вақте амал ба кулли Ислом ниёз ба илми ба кулли Ислом дорад ва илми ба кулли Ислом танҳо барои Худованд мумкин аст, бар Худованд вочиби аст ки яке аз ду корро анҷом диҳад: Ё вучуби амал кулли Исломо аз гардани мусалмонон бардорад ва ё тариқае барои илми онон ба кулли Ислом қарор диҳад. Аммо маълум аст ки Худованд вучуби амал ба кулли Исломо аз гардани мусалмонон барнадошатааст; Чароки рӯшан шуд ташриъи чизе дар Ислом ки амал ба он мумкин ва зарурӣ нест имкон надорад ва бо ин васф, амал ба ҳар чизе ки ҷузъияти он дар Ислом маълум аст, вочиби аст; Хусусан бо таваҷҷуҳ ба инки ташриъҳои Худованд дар Ислом мубтанӣ бар масолеҳ ва мафосиди воқеъӣ ҳастанд ва бо ин васф, бардоштани вучуби амал ба онҳо мучиби фавти масолеҳи воқеъӣ ва ибтило ба мафосиди воқеъӣ мешавад ки қабех аст. Лизо бар Худованд вочиби нест ки вучуби амал ба барҳӣ аз ташриъҳои худро бардорад, бал иттифоқан вочиби аст ки ин корро накунад ва ба ҷои он, тариқае барои илми мусалмонон ба кулли онҳо қарор диҳад); Ба ин маъно ки бо таваҷҷуҳ ба лузуми амал ба кулли Ислом ва таваққуфаш бар илм ба кулли он ва инҳисори зотии ин илм ба Худованд, бар Худованд лозим аст ки ба наҳвӣ аз анҳоъ (монанди фиристодани Паёмбар), илм ба кулли онро барои мусалмонон мумкин кунад (на инки ҳамаи ононро билфеъл олим кунад; Чароки ин кор зарурӣ нест ва чи басо бо қобилият ва ихтиёри онон мунофот дорад, бал кофӣ аст ки имкони илм ба кулли Исломо барои онон фароҳам кунад) то узре дар баробари ӯ барои амал накардан ба кулли Ислом ва таъбан вуқӯъ дар шақовати

Зарурати бозгашт ба Ислом; Имкони иқомаи кулли Ислом

(ухравӣ) **ва мушкилоти** (дунявӣ), **надошта бошанд** (агарчи ба ихтиёри худ аз ин имкон истифода накунад; Чароки вақте имкони илм ба кулли Исломо барои онон фароҳам карда бошад ва онон аз ин имкон истифода накарда ва ҷоҳил монад бошанд, дар назари уқало масъул ва мазмун ҳастанд ва маъзур шумурда намешаванд). **Рӯшан аст ки ин таълим** (аз ҷониби Худованд), **ичтинобнопазир** (яъне танҳо роҳкори мавҷуд) **ва** (ба ҳамин далил) **қатъӣ аст ва бо ин васф**, (дар мақоми амал) **ба ду сурат мумкин аст: Ё** Худованд ҳамаи мусалмононро **мустақиман** (масалан аз тариқи ваҳй) **ба кулли Ислом олим месозад** (ба наҳве ки ҳамаи онон бидуни истисно ҳамаи ақоид ва аҳкоми воқеъӣ Исломо бишиносанд ва ҳеҷ як ба дигарӣ эҳтиёҷ надошта бошад то ба ин тартиб, қодир ба иҷроӣ ҳамаи Ислом бошанд) **ва ё** (ҳамаи мусалмононро ба кулли Ислом олим намесозад, балки) **бархӣ аз ононро барои ин амр бар мегузинад то дигарон ба наҳви ғайри мустақим, илм ба кулли Исломо аз онон фаро гиранд.** (Тавзеҳ онки ақлан се ҳолат дар ин замина мутасаввир аст: Инки Худованд ҳеҷ касро ба кулли Ислом огоҳ насозад; Инки ҳамагонро ба кулли Ислом огоҳ созад; Инки бархиро ба кулли Ислом огоҳ созад то бархӣ дигар ба онон мурочиъа кунанд. Аммо рӯшан шуд ки ҳолати аввал ҷойиз нест; Чароки бо ҳикмати Худованд мунофот дорад ва ҳолати дуввум низ зарурат надорад ва мунофӣ бо қобилият ва ихтиёри мардум аст. Ба илова, машҳуд аст ки амалан низ воқеъ нашудааст, дар ҳоле ки агар зарурат дошт хатман воқеъ шуда буд. Лизо устознал Мансур мефармояд:) **Аз онҷо ки мусаллам аст Худованд ҳамаи мусалмононро мустақиман ба кулли Ислом олим насохта** (зеро мо ба вузӯҳ мебинем ки бештари онон ҷоҳил ҳастанд), **маълум мешавад ки бархӣ аз ононро ба кулли Ислом олим сохта** (чароки ин танҳо ҳолати мумкин ва боқӣ монда аст) **ва таъбан бар дигарон воҷиб аст ки ононро бишиносанд ва аз онон таълим пазиранд** (чароки вақте амал ба кулли Ислом бар ҳамагон воҷиб аст ва илм ба кулли он танҳо дар ихтиёри бархӣ аз онон аст, барои дигарон чорае ҷуз мурочиъа ба ин гурӯҳ намомонад, дар ҳоле ки мурочиъа ба ин гурӯҳ мутаваққиф бар шинохти онон аст ва аз ин рӯ, шинохти онон бар дигарон воҷиб аст; Ба наҳве ки агар ононро нашиносанд дар ҷаҳли ба Ислом боқӣ мемонанд ва ба таъбири машҳури Набавӣ <<Ба марғи ҷоҳилият мемиранд>>. Лизо ин суъоли муҳим падида меояд ки онон чи қасоне ҳастанд? Устознал Мансур посух медиҳад:). **Онон, бо**

Зарурати бозгашт ба Ислом; Имкони иқомаи кулли Ислом

тавачҷух ба инки (рӯшан шуд) илм ба кулли Ислом (дар асл) ихтисос ба Худованд дорад, ногузир ё Паёмбаранд ки (дар партуви иртиботи ваҳёнӣ бо Худованд) илм ба кулли Исломо мустақимам аз Худованд талаққӣ кардаанд (ба ин тартиб ки Худованд аз тариқи ваҳӣ, ҳамаи ақойид ва аҳкоми дини худро ба иттилоъи онон расондааст) ва ё муртабит ба Паёмбаранд ки (дар партуви иртиботи кофӣ бо ӯ) илм ба кулли Исломо ғйри мустақим ва аз Паёмбар дарёфт намудаанд (ба ин тартиб ки Паёмбар ҳамаи ақойид ва аҳкоми динро пас аз дарёфти ваҳйе аз Худованд ба онон интиқол дода ва омӯхтааст. Рӯшан шуд ки аз назари ақл, ҳолоте чуз ин ду мутасаввир нест; Чароки таълими ҳамаи дин ба бархӣ аз мардум тавассути Худованд ё мустақим анҷом мешавад ё ғайри мустақим. Агар мустақим анҷом шавад, ба он идда аз мардум ба эътибори иртиботи мустақимашон бо Худованд Паёмбар гуфта мешавад ва агар ғайри мустақим ва ба воситаи Паёмбарон анҷом шавад ба он идда аз мардум, Паёмбар гуфта намешавад, вале метавон ба онон халифа яъне ҷонишини Паёмбар гуфт; Чароки таълими кулли дин ба мардумро ба ҷои Паёмбар ўҳдадор шудаанд ва аз ҷониби ӯ ақойид ва аҳкоми Исломо ба мусалмонон иблаг мекунанд) ва ҷунин касоне (яъне таълим диҳандагони кулли Ислом ба мусалмонон, хоҳ Паёмбар бошанд ва хоҳ хулафои Паёмбар), ба эътибори ниёбаташон аз Худованд дар таълими кулли Ислом, халифаи Худованд дар миёни мусалмонон шуморда мешаванд (чароки халифаи як кас нойиби ӯ дар анҷоми вазифаи ўст ва инон нойиби Худованд дар таълими кулли Ислом ба бандагонаш ҳастанд. Тавзиҳ онки таълими кулли Ислом ба мусалмонон бар ўҳдаи Худованд аст ва ӯ ин корро ҳудаш мубоширатан анҷом намедихад, балки аз тариқи гирифтани нойиб анҷом медиҳад ва бо ин васф, нойиб ё ҳамон халифаи ӯ воситаи ӯ дар таълими кулли Ислом ба мусалмонон аст). **Аз инҷо дониста мешавад ки Худованд дар замин халифаеро қарор додааст** (мефармояд <<Қарор додааст>> ба далили инки зарурати қарор додани он собит шуд ва собит аст ки Худованд ҳар кори заруриро анҷом додааст); **Чунонки ба унвони равияи худ, аз он ёд карда ва фармудааст:** **﴿إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً﴾**¹; **<<Ман дар замин халифаеро қарор диҳандаам>>** (таъбири <<Қарор диҳандаам>> ҳамон тавр ки устознал Мансур дар бархӣ гуфторҳои нуронии худ фармудааст, гунай истемрор ва тадовимро дар қарор додан

1 . Бақара/ 30.

Зарурати бозгашт ба Ислом; Имкони иқомаи кулли Ислом

мерасонад. Чудо аз ин возеҳ аст ки таъбири мазкур ихтисосе ба Одам алайҳи салом надошта; Чароки Худованд назири онро дар бораи Довуд алайҳи салом низ ба кор бурда ва фармудааст: **﴿يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ﴾** [Сод/ 26]; **<<Эй Довуд! Мо туро халифае дар замин қарор додем>>**. Бинобарин, танҳо халифаи Худованд дар замин, Одам алайҳи салом набудааст, балки ҳамаи гумоштағони Худованд дар замин барои таълими динаш халифаи ӯ дар он будаанд.) **Ва рӯшан аст ки ин халифа, ҳаргоҳ (аз ҷониби Худованд) олим ба кулли Ислом ва мукаллаф ба таълими он бошад, метавонад кулли онро ба мусалмонон таълим диҳад ва (аз ин тариқ) қобили амал тавассути онон гардонад (чун рӯшан шуд танҳо чизе ки монев аз амали онон ба кулли Ислом мешавад, адами илми онон ба кулли он аст ки бо таълими онон аз халифаи Худованд дар замин бартараф мешавад) ва рӯшан аст ки бо ин васф, таъаллум аз ӯ бар мусалмонон вочиб хоҳад буд (чароки амали онон ба кулли Ислом ақлан ва шаръан вочиб аст, дар ҳоле ки мутаваққиф бар таъаллуми онон аз ӯст. Бинобарин, таъаллими онон аз ӯ ақлан вочиб хоҳад буд ва шаръан низ Худованд ба онон амр карда ва фармудааст: **﴿فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾** [Наҳл/ 43]; **<<Аз аҳли зикр бипурсед агар илм надоред>>**). **Аз ин мабно лозим меояд ки замин ҳеҷ гоҳ аз ҷунин халифае (аз аҳли зикр) ҳолӣ набошад; Чароки ҳулуви (яъне ҳалаъи) ӯ, ҳар чанд барои замонӣ кӯтоҳ (масалан як рӯз ё як соъат), мусталзими адами имкони илм (ба кулли Ислом) ва таъъан амал ба кулли Ислом дар он замон аст ва аз онҷо ки ин адами имкон (ҳар чанд кӯтоҳмуддат бошад), мустанад ба Худованд (яъне ношӣ аз ирода ва феъли ӯ) ва мучиби ҳасорати (моддӣ ва маънавии) мусалмонон аст, мумкин нест ва Худованд аз он танзих мешавад (чароки игроъ ба ҷаҳл ва бар ҳилофи адолат аст ва аз сифати Худованд нест ва лизо Худованд аз он муназзах шумурда мешавад). Оре, ҳаргоҳ ҷунин халифае дар миёни мусалмонон (аз ҷониби Худованд) қарор дода шуда бошад, вале онон (бо таваҷҷуҳ ба бақои ихтиёроташон) ба сабаби тақсири худ (дар илтизом ба меъёр ва иҷтиноб аз мавонеъи шинохт), ӯро нашиносанд ва (аз тариқи заминасозӣ барои тамаккуни ӯ) мутамаккини аз таълим нагардонанд (бо таваҷҷуҳ ба инки ӯ аз он ҳайс ки башаре монанди дигарон аст, мутамаккин аз таълими дигарон мутаваллид намешавад ва ҳудаш бидуни қабул, мусоъидат ва тасҳили дигарон наметавонад мутамаккин аз таълими онон шавад), ироде бар****

Зарурати бозгашт ба Ислом; Имкони иқомаи кулли Ислом

Худованд ворид нахоҳад буд (чароки Худованд вазифаи худаширо анҷом додааст ва бандагонаш вазифаи худро анҷом надаронад) **ва дар ин сурат, бечорагии онон мумкин хоҳад буд; Чароки бечорагии** (мусалмонон ба ин маъно ки дар тангно ва бунбаст гирифта шаванд), **ҳаргоҳ ношӣ аз феъли мусалмонон ва на ношӣ аз феъли Худованд бошад, мумкин аст** (чароки кори номаъқул ва ғайри одилона аз Худованд муҳол аст на аз мусалмонон ва мусалмонон мумкин аст ҳамоқат ҳам бикунанд ва худро дар тангно ва бунбаст қарор диҳанд); **Ба ин сурат ки амал ба ҷузъӣ аз (аҷзоъи) Ислом ба сабаби тақсири онон дар таҳсили муқаддамоти он** (яъне муқаддамоти амал ба он ҷузъе ки иборат аз шинохт ва мутамаккини халифаи Худованд дар замин аст), **ғайри мумкин (бошад) ва амал ба сойири аҷзоъи Ислом бидуни амал ба он (ҷузъ), ғайри муҷзӣ** (яъне ноқофӣ) **бошад** (яъне аз як тараф амал ба кулли Ислом ба далили адами шинохт ва мутамаккин сохтани халифаи Худованд дар замин мумкин набошад ва аз тарафи дигар амал ба ҷузъе аз Ислом қофӣ ва муҷиби бароғати зиммаи мусалмонон набошад ва ҳулоса, амал ба кулли Ислом ғайри мумкин ва амал ба ҷузъе аз он ғайри қофӣ бошад); **Ҳар чанд чунин ҳолате** (як тангно ва бунбасти воқеъӣ барои мусалмонон маҳсуб намешавад; Чароки), **бо таваҷҷуҳ ба имкони тарки тақсир барои мусалмонон, қобили рафъ хоҳад буд** (тавзиҳ онки тангно ва бунбасти пеш омада, ношӣ аз тақсири мусалмонон дар шинохт ва мутамаккин сохтани халифаи Худованд дар замин будааст ва таъъан бо тарки ин тақсир қобили рафъ аст. Аз ин рӯ, метавон гуфт ки тангно ва бунбасти ҳақиқӣ барои мусалмонон пеш наёмада ва роҳи чора ва берунрафт барои онон боқӣ аст; Чароки Худованд имкони шинохт ва мутамаккин сохтани халифаи худ дар заминро дар ҳар замоне барои онон қарор додааст; Чунонки устозонал Мансур дар мабоҳиси марбут ба <<Маҳдӣ>> ба тафсил дар ин бора сухан хоҳад фармуд); **Чунонки Худованд фармудааст:** **﴿ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلَّةُ أَيْنَ مَا تُخَفُّوْا إِلَّا بِحِجْلٍ مِنَ اللَّهِ وَحِجْلٍ مِنَ النَّاسِ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ﴾**¹; **<<Зиллат бар онон зада шуд ҳар ҷо ки ёфт шаванд магар назди ресмоне аз Худо ва ресмоне аз мардум ва ба хашме аз Худо дучор омаданд ва бечорагӣ бар онон зада шуд>>** (ваҷҳи истишҳод ба оя, истисноии мавҷуд дар он ба унвони роҳи чора ва берунрафт аз <<Зиллат>> ва <<Масканат>> аст; Бо таваҷҷуҳ ба инки Худованд ононро дар ҳар ҷойе

1. Оли Имрон/ 112.

Зарурати бозгашт ба Ислом; Имкони иқомаи кулли Ислом

ки бошанд дучори <<Зиллат>> ва <<Масканат>> шумурдааст магар онки ба ресмоне аз Худованд яъне китоби Ё ва ресмоне аз мардум яъне халифаи Ё мутамассик шаванд; Чунонки дар мабоҳиси оянда дар бораи ин маъно бештар тавзиҳ хоҳад дод) **Ва фармудааст:** ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغَيِّرُ مَا يُقَوْمُ حَتَّى يُغَيِّرَ مَا بِأَنفُسِهِمْ﴾!
 <<Бегумон Худованд чизеро барои қавме дигаргун намекунад то он гоҳ ки онон чизе ки дар ҳудашон астро дигаргун кунанд>>!
 (Ваҷҳи истишҳод ба ин оя низ масъул будани мардум нисбат ба танғно ва бунбасти мавҷуд ба далили адами тағйири асбоб ва муқтазиёти он дар ҳудашон аст; Чароки Худованд мефармояд тағйири вазъияти мавҷуд мутаваккиф бар тағйири асбоб ва муқтазиёти он тавассути мардум аст.)

Хулоса онки иқомаи кулли Ислом ба ҳамон андоза ки (барои саъодат ва ҳалли мушкилоти мусалмонон) зарурӣ аст, мумкин аст; Чуз онки дар гарави илми ба кулли он аст (чун амал ба маҷхул мумкин нест) ва илми ба кулли он, барои Шореъи он мумкин аст (чун иборат аз эътибороти Ёст ки табиъатан барои ҳудаш маълум аст) ва ногузир аз Ё аҳз мешавад (чун агар Ё эълм накунад ки Ман чи чизе ташриъ кардаам, касе наметавонад аз он огоҳӣ пайдо кунад) ва Ё ё он (яъне илми ба кулли Ислом) ро ба ҳамаи аҳли Ислом (яъне ҳамаи қобилони ба шаҳодатайн) дода ки намодааст (чунонки билвичдон машхуд аст) ва ё онро ба бархӣ аз онон (яъне Паёмбарон ва ҳулафои худ дар замин) бахшидааст то дигарон (ба онҳо рӯҷӯ ва) аз онҳо аҳз кунанд ва қаҳран ҳамин корро карда, чароки кори дигарро накарда (ва ақлан анҷоми яке аз ду кор зарурӣ) аст ва бо ин васф, (ақли солим ҳукм мекунад ки чунин касоне дар замин вучуд доранд ва бо ин васф,) шинохти онҳо барои илми ба кулли Ислом, зарурӣ аст (то ҷоие ки агар касе бидуни шинохти онҳо аз дунё биравад, дар ҷоҳилият аз дунё рафтааст) ва ба ҳамин далил низ (шинохти онҳо барои мусалмонон) мумкин аст (чароки рӯшан шуд ҳар кори заруриро анҷом медиҳад то бандагонаш бар Ё ҳуҷҷат надошта бошанд); Ба ин маъно ки ногузир, асбоби лозим барои шинохти онҳо аз Худованд содир шуда ва қобили татаббуъ (яъне ҷустуҷӯ дар манобеъи Ислом монанди Қуръон ва суннат) аст; Ҳамчунонки (на танҳо туруқи лозим барои шинохти илмӣ онҳо тавассути Худованд ҷаъл шуда, балки) туруқи лозим барои дастрасии (амалӣ) ба онҳо (ба манзури

1. Ръад/ 11.

Зарурати бозгашт ба Ислом; Имкони иқомаи кулли Ислом

пурсиш ва таъаллум аз онҳо низ) тавассути Худованд чаъл шуда ва қобили пайғирӣ (дар мақоми амал) аст ва ин чизе аст ки дар бораи он (дар баҳши чаҳоруми китоб яъне <<Шинохти Ислом>>) суҳан гуфта хоҳад шуд ин шоъ Аллоҳ.

و السلام عليكم و رحمت الله

Бо наҳзати
«Бозгашт ба Ислом»
ошно шавед.

Пойгоҳи иттилоърасонӣ дафтари ҳифз ва нашри осори Мансури Ҳошими Хуросонӣ ҳафизахулоқ таъоло

* Лутфан бар рӯй линки мавриди назари худ клик кунед.

Лутфан ба назари
бароиСаҳифаи феҳристи
пайгоҳСаҳифаи гузаштҳои
пайгоҳСаҳифаи навишти
телеграмми пайгоҳ